

— Nézze, Tóth elvtárs — magyarázok, mondom, amit csak tudok. Hogy milyen nagyszerűen csinálja, hogy milyen jó lenne, ha mindenki így csinálná. Látom rajta, unja, hát kérdezem.

— Hol tanulta? Nem fárad el, hiszen mindent egyedül végez?

— Hogy hol tanultam? — a szeme valahol messze jár. — En ezt még ott tanultam fiam a köpködőn, kubikos koromban. Amikor fölfordított talicskám mellett vártam a jószerencsét és tervezgettem, hogyan is csináljuk, ha miénk lesz a hatalom. Ott tanultam. S hogy elfáradok-e? Nem. Mert szívvel-lélekkel csinálom... Akkor elfáradtam, a semmittevésben, mindig fáradt voltam... Dehát maga ezt nem nagyon értheti. Maga még gyerek volt akkor... De meg kell tanulniok maguknak is. Ifjaknak. Jobban meg kell tanulni, mert itt nem állhatunk meg. A mult szemetjét még tudom söpörni, de új életünk portáján már maguké, az új nemzedéké a nagyobbik rész. Én gondoskodtam is az utánpótlásról. A faluból hat fiatalot küldtem agronómiát tanulni, egyet az orvosi egyetemre, kettőt állatorvosnak, egyet pártiskolára, tizenkettőt meg traktorosnak.

Elbúcsúznak.

— A tisztiorvost el ne felejtse! — figyelmeztet.

Három nap múlva együtt megyünk le a megye székhelyének lejtős utcáján, mivel a Megyei Bíróság a dombon lévő nagy épületben székel.

— Honnan vette Tóth elvtárs ilyen biztosra, hogy Bige kulákot nem rugta le a ló, svindli volt az egész? Hogy úgy vallott az orvos is, ahogy az elvtárs elképzelte?

— Honnan? — s gyermekes mosoly kackiázik az orra tövéen. — Hát először is: az orvosnak szeretője a Bige felesége. Aztán ő is amolyan kulák-csemete-féle. A Felvidékről való, de én tudom... Nem tagadhatja meg a fajtáját... Meg kell tanulni az ellenség eszivel is gondolkozni.

— Megkapták a magukét.

— Meg... A szemetek... Csak a Doboş fia végezne már az orvosi egyetemen. De még két éve van neki hátra... Szóval, most kereshetek orvost. De engem lóva nem tesznek, a teremtésüket.

Már ott járunk a Fő-téren. Balról a nagyvendéglő.

— Most én mondom Tóth elvtárs, igyunk meg egy pohárral.

— Az jó lesz, meleg van.

S ahogy összekoccintjuk a poharat, belenézek a savószemeibe. Hunyorít, engem melegség fut át.

Ilyen szép szemet, ennyi tüzzel, étellel telve, szürkészöld színűben még soha nem láttam.

MEMO METO

Századunknak harsonája

Zengő kürt szől hegyen-völgyön
századunknak harsonája.
Partizánok, hű legények
indulnak a párt szavára.
Nincs, ki gyáva, nincs, ki gyöngye!
Hős hazánknak színe-gyöngye,
bérceinknek szép virága
mozdul most a párt szavára.
Egy a szív és egy a lélek,
egy az anyjuk: tejtěstvérek!
Igazságunk védelmére
századunknak hős csoportja

küldi őket bösz csatába:
s szűköl már a náci horda!
Partizánok, hű legények,
fürgé lányok, friss virágok,
vak golyótól mitse' félnek;
kivívják az igazságot!
— Zendülj, kürtszó, hegyen-völgyön,
csak riasszad tájainkat:
„Minket semmi meg nem ingat!
Bár ha életünk az ára:
hajnal hasad szép hazánkra!”

Albámból fordította: Dér Endre